

Oseбно

denar, varnost, cilji, naložbe

št. 05, junij 2013

Odločitve

Vas kaj mikajo obveznice?

Varnost

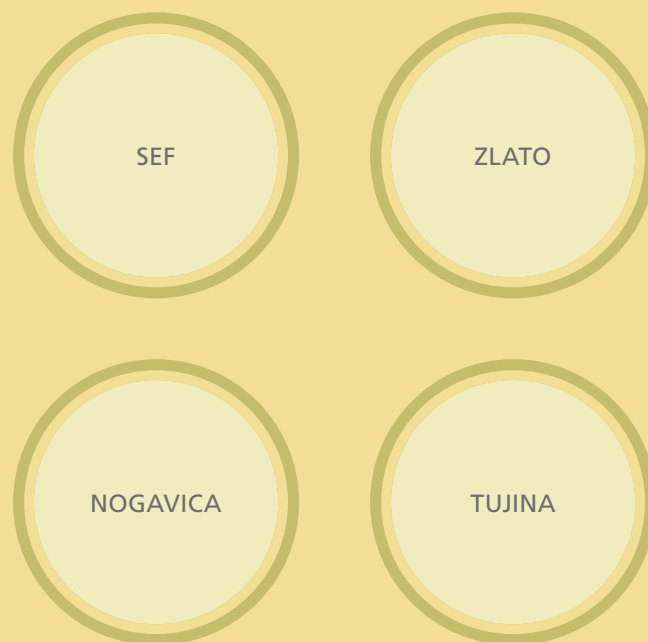
Zavarovalna vsota:

koliko je ravno prav?

NLB Skupina

Ali res pametno varčujete?

NAČINI VARČEVANJA,
SKLADNI Z NAČELI
VARNEGA RAVNANJA
ALI SHRANJEVANJA
SREDSTEV

NE NAJBOLJ
USTREZNI NAČINI
VARČEVANJA

Ponudba NLB Depozitov

	OPIS	PREDNOSTI
NLB Depozit	Pomeni vezavo sredstev na krajši ali daljši rok. Izbirate lahko med nespremenljivo in spremenljivo obrestno mero ter možnostjo vezave v EUR in tudi nekaterih tujih valutah. Pri nekaterih depozitih je mogoče izbrati tudi avtomatsko podaljševanje vezave.	- Možnost izbire dobe vezave, ki najbolj ustreza vašim finančnim ciljem; najkrajša doba vezave je že 7 dni, najdaljša pa 60 mesecev. - Depozit lahko sklenete že za 250 EUR. Izbirate lahko med nespremenljivo in spremenljivo obrestno mero. - Depozit lahko hitro, enostavno in varno sklenete tudi prek elektronske banke NLB Klik.
NLB Depozitni par	Pomeni vezavo sredstev v obliki depozita, pri katerem je mogoče z delom sredstev depozita razpolagati prej kot s še preostalim.	- Prilagodljiva možnost vezave po ugodni obrestni meri, ko vam je del sredstev depozita (»polovička«) na voljo prej, preostali pa kasneje. Lahko rečemo, da je to kot depozit z delnim izplačilom. - Izbirate lahko med dvema paroma, in sicer za 91 in 271 dni ali 181 dni in 13 mesecev.
NLB Naložbeni par	Pomeni vezavo sredstev: del v obliki depozita in del v drugi obliki varčevanja oziroma kot naložba v vzajemni sklad, življenjsko zavarovanje ali storitev individualnega upravljanja premoženja.	- Naložbeni par vam omogoča razpršitev sredstev in s tem tudi večjo varnost naložbe. - Pestra ponudba storitev/naložb, med katerimi lahko izbirate in sodijo v »par«.
NLB Renta	Depozit, pri katerem že z naslednjim mesecem po sklenitvi pogodbe, ki je lahko za katerokoli število mesecev med 24 in 240, dobite izplačano rento.	- Predhodno varčevanje ni potrebno. - Rento vam izplačamo že naslednji mesec po sklenitvi pogodbe. - Pri izplačevanju imate dve možnosti: mesečna renta je samo znesek obresti, glavnico pa prejmete ob koncu vezave ali pa prejimate mesečno tudi sorazmerni del glavnice.

Več informacij o NLB Depozitih dobite na spletni strani www.nlb.si/depoziti ali telefonski številki **080 15 85**.

Opozorilo vlagateljem: Družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. (v nadaljevanju: NLB Skladi), upravlja krovni sklad NLB Skladi. Storitve trženja in prodaje investicijskih kuponov podskladov krovnega sklada NLB Skladi opravljata na podlagi pooblastila družbe NLB Skladi tudi Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, in Banka Celje d.d. Podrobnejši podatki in informacije o krovnem skladu oziroma posameznih podskladih krovnega sklada so vsebovani v prospektu krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja in v izvlečkih prospekta podskladov. Pred pristopom vlagatelja k pravilom upravljanja krovnega sklada morajo družba NLB Skladi oziroma drugi osebi, ki sta pooblašteni za trženje in prodajo investicijskih kuponov podskladov, vlagatelju brezplačno izročiti izvleček prospekta podsklada, na njegovo zahtevo pa morajo vlagatelju brezplačno izročiti tudi prospekt krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja ter zadnja objavljena revidirano letno in polletno poročilo krovnega sklada. Izvlečki prospekta podskladov, prospekt krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja, zadnja objavljena revidirano letno in polletno poročilo krovnega sklada ter druga gradiva, podatki in informacije o krovnem skladu oziroma posameznih podskladih krovnega sklada so vlagateljem dostopni na sedežu družbe NLB Skladi na Trgu republike 3 v Ljubljani vsak delovni dan med 10. in 12. uro, na pooblaščenih vpisnih mestih Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana, in Banke Celje d.d., med njihovim delovnim časom ter na spletni strani www.nlbskladi.si. Družba NLB Skladi objavlja podatke o gibanju vrednosti enote premoženja posameznega podsklada vsak delovni dan v časniku Finance in na spletni strani www.nlbskladi.si. Zgodovinski podatki o donosih ne zagotavljajo donosov v prihodnosti. Donosnost naložbe v posamezni podsklad bo v največji meri odvisna od prihodnjega splošnega gibanja tečajev vrednostnih papirjev na svetovnih kapitalskih trgih, v manjši meri pa tudi od provizij in stroškov posameznega podsklada ter uspešnosti družbe NLB Skladi pri upravljanju premoženja podsklada. Zaradi neugodnih gibanj tečajev vrednostnih papirjev in valut obstaja možnost, da vlagatelj

med varčevanjem ne dobi povrnjenih vseh sredstev, ki jih je vložil v investicijske kupone posameznega podsklada. Krovni sklad družbe NLB Skladi ni bančna storitev in ne prinaša zajamčene ali garantirane donosnosti. Tako naložbe v posamezne podsklade krovnega sklada tudi niso vključene v sistem zajamčenih vlog, ki velja za vloge fizičnih oseb in malih pravnih oseb na transakcijskih računih, hranilnih vlogah, denarnih depozitih in blagajniških zapisih oziroma potrdilih o depozitu, ki se glasijo na ime, zbranih pri bankah in hranilnicah. Naše ocene so izdelane na podlagi javno dostopnih podatkov, za katere menimo, da so verodostojni, vendar pa za njihovo natančnost in celovitost ne jamčimo. Družbi NLB Skladi in NLB ne prevzemata odgovornosti za posledice odločitev, sprejetih na podlagi mnenj in informacij, ki jih vsebuje ta bilten. Omenjeni podatki v tem biltenu ne pomenijo priporočila za nakup ali prodajo katerikoli vrednostnih papirjev, finančnih naložb ali naložbenih skupin niti niso javna ponudba vrednostnih papirjev, ampak gre le za podatke in ocene, izdelane na podlagi javno dostopnih informacij, namenjene obveščanju zainteresiranih strank. Družbi NLB Skladi in NLB sta in bosta sklepali posle z nekaterimi vrednostnimi papirji ali naložbenimi skupinami, ki so navedene v tem biltenu, in z drugimi vrednostnimi papirji. V te vrednostne papirje in naložbene skupine nalagajo tudi posamezni podskladi krovnega sklada NLB Skladi. Osebe, ki v tej publikaciji podajajo mnenja in komentarje glede dogodkov na kapitalških trgih (in/ali z njimi povezane osebe), del osebnega premoženja neposredno ali posredno (prek investicijskih skladov) investirajo tudi v vrednostne papirje izdajatelj iz geografskih območij in/ali gospodarskih panog, v zvezi s katerimi podajajo mnenja. Nadzorna organa družbe NLB Skladi oziroma NLB sta Agencija za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, Ljubljana, oziroma Banka Slovenije, Slovenska 35, Ljubljana. Priporočila izdajateljem niso bila razkrita. Z izdajatelji, ki so predmet priporočil in analiz, ni pomembnejših kapitalških povezav in ni drugih pomembnih finančnih interesov. To tržno sporočilo je namenjeno obveščanju strank o

storitvah NLB d.d. v zvezi s finančnimi instrumenti. Naložbe v finančne instrumente so tvegane. Informacije o storitvah NLB d.d., finančnih instrumentih in z njimi povezanih tveganjih so na voljo v Splošnih pogojih poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana, ki so dostopni na spletni strani www.nlb.si in v poslovalnicah NLB d.d., kjer je možno skleniti poslovno razmerje za opravljanje investicijskih storitev. Storitve na področju poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d. opravlja le na pobudo stranke. Zavarovalnica, ki trži in sklepa zavarovanje: NLB Vita, življenjska zavarovalnica d.d. Ljubljana. Zavarovanje tržijo poslovne enote NLB d.d. in Banke Celje d.d. Banki pri tem nastopa kot zavarovalna posrednika ter za donose in izplačila glavnice ne jamčita. Življenjska zavarovanja niso depozit in niso vključena v sistem zajamčenih vlog. Pri naložbenih življenjskih zavarovanjih je donos odvisen od gibanja vrednosti enot investicijskih skladov. Tveganje, da bi bil znesek izplačila ob zaključku življenjskega zavarovanja nižji od zneska vplačila, prevzame sklenitelj zavarovanja. Za izplačilo zavarovalne vsote in/ali odkupne vrednosti police jamči NLB Vita, življenjska zavarovalnica d.d. Ljubljana. V skladu z Zakonom o varovanju osebnih podatkov vas obveščamo, da lahko v NLB Poslovalnicah kadarkoli podpišete izjavo, da ne želite biti vključeni v akcije neposrednega trženja. Uporabniki NLB Klika ali NLB Teledoma, pa nam lahko to sporočite tudi prek svoje telefonske oziroma spletne banke. V tem primeru bomo preprečili uporabo vaših osebnih podatkov za namene neposrednega trženja. Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Trg republike 2, Ljubljana, vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani, št. reg. vpisa: 1/25578/00, znesek osnovnega kapitala: 184.079.267,12 EUR., davčna št.: 91132550. Tiskovina je informativne narave. Pridržujemo si pravico do sprememb. Za napake v tisku in morebitne skrite napake v zvezi s tiskom ne prevzemamo odgovornosti. Vsi uporabniki objavljeno vsebino uporabljajo na lastno odgovornost. Vabimo vas, da ob sklenitvi pogodbe v banki preverite veljavne pogoje in lastnosti storitve. NLB d.d., Trg republike 2, 1000 Ljubljana, junij 2013.

Oseбно,
letnik 3/št. 5,
junij 2013

Izdajatelj in nosilec

avtorskih pravic:

NLB d.d., Trg republike 2,
1000 Ljubljana,
www.nlb.si

**Odgovorna in glavna
urednica:**

mag. Varja Dolenc

Izvršni urednik:

Simon Novosel

Uredniški odbor:

mag. Kruno Abramovič,
Franc Švajger, Irena Čuk,
Nataša Brunec, Gregor Vene,
Primož Inkret, MBA,
mag. Alenka Mejač Krassnig,
Igor Savič,
mag. Barbara Smolnikar,
mag. Lotti Natalija Zupančič

**Vsebinska in oblikovna
zasnova, izvršno**

uredništvo in produkcija:

PM, poslovni mediji d.o.o.,
Dunajska c. 9,
1000 Ljubljana, www.p-m.si

Fotografije:

arhiv NLB

Tisk:

Para d.o.o.

Naklada:

30.000

Datum natisa:

junij 2013

ISSN 2232-3368

Distribucija:

Pošta Slovenije

Kredit v 1 uri

NLB Osebni kredit
vam odobrimo že
v 1 uri, če s seboj
prinesete ustrezno
dokumentacijo in
zahtevane osebne
dokumente ter ste
kreditno sposobni.
Več na:
www.nlb.si/osebni-
kredit.

Razumljivo

Ali res pametno varčujete?

4

Finančni klepet

Mojmir Mrak, ekonomist:
Stegni se, kolikor ti dopušča odeja

7

Izzivi

Če bi zadeli na loteriji,
kaj bi storili z denarjem?

8

Jih imate pod nadzorom?

9

Ko je zlato le balast v vašem portfelju

10

Ste tipičen slovenski varčevalec?

11

Varnost

Katera je bila vaša
največja finančna napaka?

12

Pssst ... tigra prihajata!

13

Ne bojte se za svoja sredstva
v vzajemnih skladih

14

Zavarovalna vsota: koliko je ravno prav?

15

Odločitve

Je prijatelj res pravi naslov
za finančni nasvet?

16

Evro včeraj, danes, jutri

17

200 EUR štipendije na mesec?
Uspelo vam bo.

18

Vas kaj mikajo obveznice?

19

Kakšen vlagatelj sem v resnici?

20

Komentar

Denar in ženske

22

**mag. Varja
Dolenc**

direktorica Področja
za marketing, segmente
strank in razvoj, NLB

Potrebne je nekaj poguma

Sprejeti odločitev o prvi naložbi, dolgoročnejšem varčevanju, najemu kredita, zavarovanju življenja ... vedno terja nekaj poguma. Dejstvo namreč je, da je odločanje o osebnih finančnih kompleksno. Varčevanje, življenjsko zavarovanje, finančna varnost: vse to pa so vprašanja, ki so preveč pomembna, da bi se odločali nepremišljeno in na hitro.

Najprej si določimo svoje finančne cilje. To je lahko varčevanje za prihodnost otrok ali vnukov, varčevanje za pokojnino, varčevanje za zagotovitev varnostne rezerve za primer nepredvidenih dogodkov, kot je npr. izguba zaposlitve, zaščita obveznosti, ki izhajajo iz kredita, ali kaj podobnega.

Vsakega od zastavljenih ciljev tudi ovrednotimo. Razvrstimo jih po pomembnosti in roku uresničitve (kratkoročni, srednjeročni ali dolgoročni). Nato zanje izberemo najprimernejši finančni produkt.

Tudi če se zdi, da nam od plače ne ostane veliko, lahko temeljit pregled naših prihodkov in izdatkov pokaže, da so ob nekoliko bolj skrbnem načrtovanju porabe dodatni prihranki možni, in ko nam to uspe doseči, prinašajo še toliko večji občutek zadovoljstva!

Pogumen ni tisti, ki se o finančnih zadevah odloči v hipu, ampak tisti, ki si upa poiskati informacije, vprašati strokovnjake.

Posebej usposobljeni finančni strokovnjaki naše široke mreže poslovalnic po vsej Sloveniji vam bodo z veseljem priskočili na pomoč, vam svetovali, pomagali odgovoriti na vaša vprašanja ter izbrati take finančne produkte, ki bodo pravi za doseg vaših finančnih ciljev, pri čemer bodo upoštevali položaj vašega gospodinjstva in vaš osebni odnos do tveganja.

Verjamem, da ste se ustrezno pripravili za finančne izzive počitnic. Uživate, jeseni pa je čas za nove cilje in iskanje poti do njihove uresničitve!

Jasna Koršič

vodja tržnega segmenta, NLB

Varčevanje. V današnjih časih je to beseda, ki jo zelo pogosto uporabljamo. Doma, v družbi prijateljev, na delovnem mestu ... Prva asociacija na ta pojem pa je še vedno namenjena varčevanju v pravem pomenu besede: odpovedati se delu denarja danes zato, da ga bomo imeli za svoje nakupe, želje, načrte, za rezervo – kasneje. Tega se dobro zavedamo.

Ali res pametno varčujete?

Težava pa je v tem, da je načinov in mnenj, kako to narediti, več. Zaradi spremenjenih okoliščin, ki jih je prinesla kriza, različnih oteževalnih elementov, kot je na primer nezaupanje do bank, iskanja dodatnih hitrih priložnosti in predvsem zaradi nerazpolaganja z ustreznimi informacijami, se ljudje danes kaj hitro odločijo tudi za poti, ki niso skladne z načeli varnega ravnanja ali pa shranjevanja svojih sredstev. Poglejmo nekaj primerov:

- **Nogavica:** Veliko ljudi denar hrani doma. Pa ste pomislili na možnost vloma in kraje? Prav zaradi krize število teh kriminalnih dejanj naglo narašča. Tu so še različne možnosti fizičnega uničenja: poplava, požar in podobno.
- **Sef:** Če ima nekdo denar »na varnem« v sefu, s tem resda odpravi nekaj tveganj, ki jih prinaša nogavica, a še vedno ostaja ena težava, ki vsekakor ni zanemarljiva: neobrestovanje sredstev. Zaradi inflacije bo ta denar izgubljal svojo vrednost, kar je ravno nasprotno od tega, kar želimo z varčevanjem doseči.
- **Tujina:** Pri sosedu je vedno vse boljše, kajne? Kaj pa, če ne razumete dobro tujega jezika, zakonodaje, po kateri bi se ravnala pogodbeno določila? Ste prepričani, da boste razumeli, kaj se dogaja z vašim denarjem?
- **Zlato:** Magična beseda in magična kovina, ki je še danes simbol blaginje. Ali to res drži in ali je varno vlagati sredstva v nakup zlata, lahko preberete v nadaljevanju revije.

Verjemite, da je kljub veliko različnih možnosti še vedno najbolj varno denarna sredstva zaupati banki. Razlogov za to je več: od fizičnega varovanja sredstev do obrestovanja prihrankov. Dodaten dejavnik varnosti je tudi jamstvo za vloge.

Možnosti, kako racionalno doseči svoj želeni finančni cilj z varčevanjem, je na voljo kar nekaj. Izbirate lahko med različnimi storitvami, ki imajo vsaka svoje posebnosti in se po njih tudi razlikujejo med seboj:

1. **NLB Varčevanja in NLB Depoziti** sestavljajo »klasično« ponudbo bančnih storitev in vam dajejo različne možnosti za doseg vašega finančnega cilja. Možnosti varčevanja so prilagodljive, saj lahko izbirate med različnimi dobami varčevanja, prav tako so sprejemljivi mesečni zneski vplačil. Z različno izbranimi dobami varčevanj in depozitov boste lahko tudi različno hitro razpolagali s privarčevanimi sredstvi, jih porabili ali pa se ponovno odločili za ponujene možnosti.
2. **V NLB Skladih** lahko izbirate med različnimi varčevalnimi načrti, ki prinašajo možnost višjih donosov kot prva skupina produktov. Varčujete s postopnimi vplačili ali enkratnim vplačilom. Na voljo so vam različni podskladi v okviru krovnega sklada NLB Skladi. Široka razpršitev premoženja na različne vrednostne papirje v skladu z naložbeno politiko posameznega podsklada zmanjšuje naložbeno

NOGAVICA

Slabosti:

- Možnost vloma in kraje, fizičnega uničenja denarja.
- Ni donosa.

tveganje pri naložbah v vrednostne papirje. Zato vam bodo pri izbiri ustreznega podsklada pomagali strokovnjaki. Pristop k takšnemu varčevanju je preprost in primeren tako za otroke kot tudi za odrasle.

3. Izbirate lahko tudi med različnimi **življenjskimi zavarovanji NLB Vita z varčevalno komponento**, ki se prilagajajo posameznim življenjskim situacijam in zagotavljajo socialno varnost posameznika in njegove družine. Zavarovalne vsote in premije lahko pri univerzalnem in naložbenem življenjskem zavarovanju prilagodite trenutni življenjski situaciji in imate celo možnost (začasnega) prenehanja plačevanja premij. To so varne naložbe, še posebej ko gre za klasično zavarovanje. S ponudbo različnih naložbenih oblik za varčevalni del premije pa si lahko povečate tudi možnosti za potencialno doseganje višjih donosov.

Ljudje smo različni, imamo različne potrebe, želje in odnos do denarja. Za katero od storitev bi se odločili vi? Bi izbrali eno, bi vam bili primernejši dve? Ste pripravljeni sprejeti tudi tveganje, da vaša pričakovanja morda ne bodo dosežena? Bi želeli imeti v eni storitvi več storitev? Na NLB Spletnem portalu so vam na voljo dodatne informacije, pri nekaterih produktih tudi informativni izračuni. In enako tudi v poslovalnicah naše banke, kjer vam bodo odgovorili na vaša morebitna vprašanja, da boste lažje izbrali svojim ciljem primerno bančno storitev.

SEF

Slabosti:

- Neobrestovanje sredstev.
- Zaradi inflacije denar izgublja svojo vrednost.

ZLATO

Slabosti:

- Ali je res magična kovina, v katero je varno vlagati sredstva, izveste na strani 10.

TUJINA

Slabosti:

- Možnost preslabega razumevanja jezika in posledično nepoznavanje vseh pogodbenih določil.

NE NAJBOLJ USTREZNI NAČINI VARČEVANJA

NAČINI VARČEVANJA, SKLADNI Z NAČELI VARNEGA RAVNANJA ALI SHRANJEVANJA SREDSTEV

NLB VARČEVANJA
IN NLB DEPOZITI

Prednosti:

- Velika prilagodljivost.
- Različne dobe in mesečni zneski.

JAMSTVO ZA VLOGE

Vloge vlagateljev v posamezni banki ali hranilnici so zajamčene do višine 100.000 EUR. Ta znesek oziroma znesek, do katerega bi bila upravičena stranka, bi bil izplačan tudi ob morebitnem stečaju banke ali hranilnice. Med vloge, za katere velja jamstvo, sodijo transakcijski računi, hranilne vloge, denarni depoziti in druga pozitivna stanja.

NLB SKLADI

Prednosti:

- Možnost višjih donosov.
- Zelo visoka likvidnost.
- Učinkovita postopna varčevanja.

VARNOST PRIHRANKOV

Premoženje podskladov krovnega sklada NLB Skladi je v skladu z zakonsko zahtevo strogo ločeno od premoženja družbe NLB Skladi, d.o.o. V primeru stečaja družbe za upravljanje bi se upravljanje podskladov krovnega sklada NLB Skladi preneslo na drugo družbo za upravljanje v skladu s predpisi.

ŽIVLJENJSKA
ZAVAROVANJA
NLB VITA Z
VARČEVALNO
KOMPONENTO

Prednosti:

- Varčevanje in socialna varnost družine.
- Prilagajanje življenjskim situacijam – možnost (začasnega) prenehanja plačevanja premij.

KRITNI SKLAD

V skladu z Zakonom o zavarovalništvu mora zavarovalnica, ki sklepa življenjska in nezgodna zavarovanja, oblikovati poseben kritni sklad in s premoženjem kritnega sklada upravljati ločeno od drugega premoženja. Ob morebitnem stečaju zavarovalnice bi se imetniki polic poplačali iz premoženja kritnega sklada.

Veliko strokovnjakov se ukvarja z makroekonomijo, a Mojmir Mrak je eden redkih, ki znajo na težka finančna in ekonomska vprašanja odgovoriti na jasen način. Ob tem najde tudi hudomušne primerjave, ki kažejo njegov optimizem. Idealen sogovornik torej za čase, ko se v Sloveniji in njeni širši okolici dogajajo velike spremembe, ki vplivajo na vse, tudi na naše osebne finance.

Stegni se, kolikor ti dopušča odeja

V zadnjem času se v Sloveniji veliko govori o različnih ekonomsko-finančnih ukrepih. Kako bi preprosto razložili ozadje vsega tega dogajanja?

Slovenija se dejansko ni prilagodila bistveno spremenjenemu makroekonomskemu okolju, v katerem je fiskalna politika postala relativno veliko pomembnejša kot v času, ko smo imeli še lastno valuto in devizni tečaj. Ker smo v minulih nekaj letih zapravili svojo kredibilnost, moramo zdaj tem istim trgom dokazovati, da smo še vedno sposobni »spraviti svojo hišo v red«.

Se vam na splošno zdi, da Slovenci premoremo dovolj finančne pismenosti?

Mnenja sem, da Slovenci kot posamezniki dokaj dobro razumemo ta vprašanja. To pa seveda ne pomeni, da se posamezniki glede na svoje finančne zmožnosti, glede na različne preference do tveganj, ki so jih pripravljeni prevzeti, in glede na vrsto drugih dejavnikov ne odzivajo zelo različno na možnosti, ki jim jih ponuja širše finančno okolje. Nekaj takega je bilo z najemanjem kreditov v švicarskih frankih, kjer so bili ljudje zaslepljeni z nizko obrestno mero, zanemarili pa so dejstvo, da s takim kreditom prevzemajo tudi tečajno tveganje.

Kakšno finančno ravnanje prebivalcev Slovenije je v teh časih dolgoročno najboljše za njih in za državo?

Žal je danes situacija takšna, da se mnogi Slovenci skozi krizo le s težavo prebijajo in nimajo kake posebne dileme glede tega, koliko naj trošijo in koliko varčujejo. To bo spet postala dilema takrat, ko se bo situacija kolikor toliko stabilizirala, odločanje pa bo znova odvisno od vsakega posameznika. Kar se države tiče, pa dileme o varčevanju oziroma potrošnji tako ali tako ni več. Slovenija danes preprosto ni več v položaju, da bi se odločila za strategijo, v skladu s katero naj bi krizo reševala z večjim trošenjem. Za večje trošenje so namreč potrebna finančna sredstva, teh pa Slovenija nima.

... in kaj je tisto, kar bi bilo po vašem mnenju manj primerno obnašanje?

Krizo bomo žal morali reševati tako, da bomo najprej varčevali, kar konkretno pomeni, da bomo morali bistveno zmanjšati javnofinančni primanjkljaj, ter nato na tej podlagi vzpostavili pogoje za stabilnejšo gospodarsko rast.

Kako zelo je Slovenija odvisna od dogajanja po Evropi in svetu, kako to občutijo prebivalci?

Slovenija kot majhna država je izrazito odvisna od svoje okolice, v našem konkretnem primeru pa to pomeni, da smo zelo odvisni od dogajanja v EU. Države EU so recimo v zadnjih letih, ko Slovenijo pesti izrazito huda kriza, zelo atraktivne za zaposlovanje slovenskih državljanov – tako za mlade izobražence kakor tudi za nekatere specializirane poklice. To samo po sebi ni slabo, če le gre za dvosmeren tok, problem pa lahko postane, če bi šel ta tok bolj ali manj v eno smer.

“Ker smo v minulih letih zapravili svojo kredibilnost, moramo zdaj dokazovati, da smo še vedno sposobni »spraviti svojo hišo v red«.”

Pa je pri nas res tako slabo, kot slišimo vsak dan?

Slovenija je res zašla v precej globoke težave, ki pa nikakor niso nerešljive. Temelji, na katerih še vedno lahko dokaj samozavestno gradimo svoja dejanja v prihodnje, so dokaj močan izvozni sektor v povezavi z ugodnim geografskim položajem ter izobražena delovna sila in še vedno solidna infrastruktura.

Pred desetletjem ste pravilno napovedali pot razvoja Slovenije in težave, v katerih se bomo znašli.

Kakšno prerokbo dajete za naslednje desetletje?

Prepričan sem, da je pomemben del gospodarskih problemov, s katerimi se Slovenija spopada danes, posledica dejavnikov zunaj ekonomije, predvsem slabega delovanja političnega in pravosodnega sistema. Za stabilizacijo in dolgoročno uravnotežen razvoj naše države bi bilo po mojem mnenju treba zmanjšati vpliv države in s tem politike v gospodarstvu, izboljšati delovanje pravosodnega sistema, modernizirati socialni dialog ter doseči soglasje o konceptu razvoja države v naslednjem desetletju.

Kako bi lahko primerjali vodenje državnega proračuna in gospodinjstva?

Za oba bi v osnovi morale veljati isto pravilo, to pa pravi: »stegni se, kolikor ti dopušča odeja«. Res je, da je na ravni države to težje razložiti, saj je povezanost med tistimi, ki ustvarjajo javnofinančne prihodke, in tistimi, ki jih prejemajo, pogosto zelo majhna in posredna. V družini pa je seveda povezanost med prihodki in odhodki bistveno bolj neposredna.

Že dalj časa sodelujete z NLB, nazadnje na Poslovni akademiji NLB, na kateri ste skupaj z drugimi profesorji prenašali svoje znanje na vodstveni kader NLB. Kakšni so odzivi na akademijo, kakšne učinke pričakujete in kaj so bili bistveni poudarki?

Poslovna akademija NLB prvo predavanje smo imeli v začetku tega leta se je izkazala kot dober model za izobraževanje ciljno zelo natančno določene skupine bankinih kadrov. Podobno kot na drugih tovrstnih izobraževanjih, nekaj podobnega imam redno na Dunaju, je tudi tokrat šlo bolj za moderirano diskusijo kot pa za klasična predavanja. Kot razumem, so bili udeleženci zadovoljni, pa tudi sam se na tovrstnih dogodkih vedno naučim kaj novega.

Verjetno je že vsakdo kdaj pomislil, kako lepo bi bilo, ko bi nam lepega dne z neba padla vreča denarja ... Dolgoletnih želja, neuresničenih nakupov, možnosti razvajanja in odkrivanja novih svetov je veliko. Zanimivo pa je, kako se cilji spremenijo pa tehtnejšem razmisleku. O tem smo povprašali več sogovornikov.

Če bi zadeli na loteriji, kaj bi storili z denarjem?

Sandi Koprivec

vodja NLB Poslovalnice Krim

»Sklenil bi depozit, toliko, da se čustva umirijo in da bi bil ponovno sposoben racionalnega razmišljanja. Del sredstev bi obdržal v tej obliki kot varnostno rezervo. Obresti bi namenil za življenjska razvajanja. Sklenil bi življenjsko zavarovanje, saj letala včasih tudi strmoglavijo. Večino sredstev pa bi zaupal NLB Skladom, s ciljem brezskrbne starosti. Seveda bi poskrbel tudi za družino.«

različno

Teja Velkavrh

študentka

»Če bi šlo za manjši znesek, bi ga položila na varčevalni račun ali pa si privoščila kakšno dobroto, ki si je sicer ne bi mogla. Če pa govorimo o milijonskih vsotah, bi si izdelala podroben finančni načrt. Po vsej verjetnosti bi kupila kakšno nepremičnino, del denarja pa bi vezala na meni poznan bančni depozit ali premijsko varčevanje. Za druge oblike varčevanja bi se odločila po posvetovanju.«

nepremičnine

Staš Hrenić

glasbenik

»Del denarja bi vložil v svoje podjetje, večji del pa bi pustil na bančnem računu, ki bi ga za krajše obdobje tudi vezal. Nekaj denarja bi namenil za družinske izdatke, s preostankom pa bi rad pomagal razvijati začetne ideje startupov.«

investicija

Maja Smonkar

študentka

»Vsaka večja vsota denarja prinaša veliko tveganje, da denar tudi prehitro neumno zapraviš. Zato bi ga večino namenila za kakšne dobre podjetniške ideje in svojo prihodnost. Nekaj pa bi ga razdelila tudi med družino in prijatelje, če le ne bi postali preveč pohlepni.«

prihodnost

Dinnyuy Kongnyuy

nogometaš

»Če bi zadel na loteriji, bi najprej pomagal svoji družini v Afriki, saj razmere, v katerih živijo, niso preveč dobre. Prav tako bi pomagal drugim ljudem v svoji državi, saj je večina revna. Zgradil bi tudi bolnišnico, ker jih tam primanjkuje.«

pomoč

Jih imate pod nadzorom?

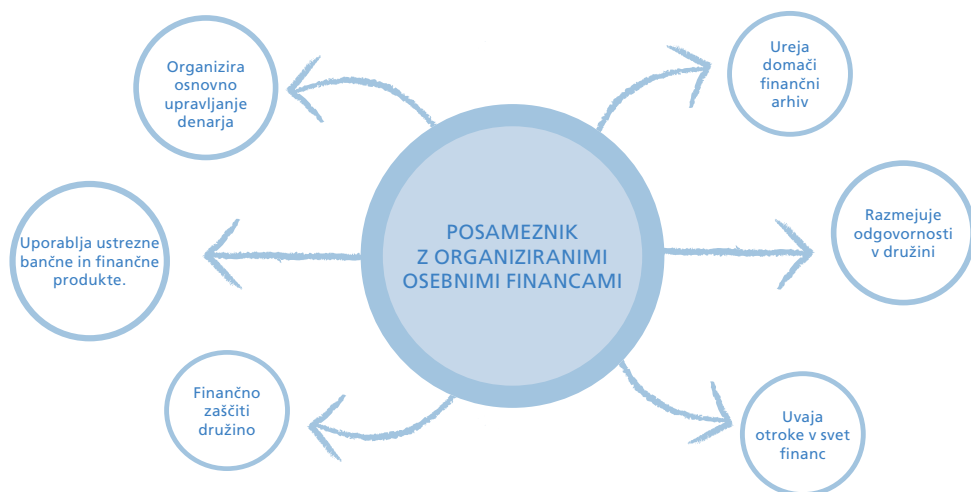
Ah, te osebne finance ... brez njih ne gre, pa se kljub temu marsikdo sploh noče ukvarjati z njimi. Napaka, ki vas lahko drago stane!

Osebne finance so pač sestavni del našega življenja: vključujejo pridobivanje, porabo in z njima povezano upravljanje denarnih sredstev posameznika ali gospodinjstva.

Dobra organizacija je tista, ki nam olajša spremljanje, nadzorovanje, obvladovanje in načrto-

vanje osebnih financ ter je tako temelj njihovega primernege upravljanja. Še več – je temelj kakovostnega življenja vsakega od nas. V nasprotnem primeru je namreč kakršnokoli sprejemanje modrih odločitev, povezanih z denarjem, zelo oteženo.

Kako dobro so torej organizirane vaše osebne finance? Preverite s preprostim vprašalnikom na www.financni-nasvet.nlb.si/organiziranost-osebni-financ, sicer pa v splošnem velja:

Dosegljivo v eni uri

Se odločate med varčevanjem in kreditom? Potem upoštevajte, da je varčevanje cenejša izbira, saj morate pri najemu kredita plačati tudi stroške odobritve, zavarovanje in obresti. Po drugi strani pa je, če preprosto nimate časa za dolgotrajno varčevanje oziroma prelaganje nameravanega nakupa pomeni še višje stroške, najem kredita racionalnejša odločitev.

Sploh če gre za gotovinski kredit, kot je NLB Osebni kredit, ki ne terja strašnega poguma in dolgoročnega procesa odobritve. Še posebej je priročen tudi, če vam je pomembno, da sami razpolagate z gotovino (mogoče pri trgovcu zato lahko uveljavite dodaten popust ali pa zneska kredita ne boste porabili naenkrat). NLB Osebni kredit lahko zdaj najamete mimogrede. Če ste kreditno sposobni in v poslovalnico vsaj eno uro pred zaprtjem prinesete vso potrebno dokumentacijo, je denar na vašem računu ali v vaši roki lahko že v eni uri.

Kljub temu pa bodite pozorni na to, da se ne prezadolžite. Predlagamo preprost preizkus, ali vam vaši prejemi omogočajo najem kredita v željeni višini: sklenite postopno varčevanje (pri čemer naj bo višina rednih mesečnih plogov za varčevanje enaka mesečnemu znesku, ki ga načrtujete za odplačevanje kredita).

Otroka finančno opismenimo tako ...

... da začnemo zgodaj, ko nas še radovedno opazuje, ko ga zanima, kje dobimo denar in kaj počnemo z njim, ter ko na ušesa vleče naše pogovore o financah. Dober zgled dajemo, če ne kupimo vsega, kar si želimo, če imamo v denarnici vedno le manjšo vsoto denarja in če denar hranimo na varnem. Otrok opaža tudi, kako je denar povezan z uresničevanjem njegovih želja.

Najboljšo prakso skrbnega ravnanja z denarjem bo pridobil, če bo redno prejemal žepnino in si bo z njo moral zagotoviti nekatere dobrine. Varčevanje naj bo sprva povezano z zabavo, nato pa vedno resnejše početje. Razložimo mu, da tudi mi redno varčujemo, in povejmo, za kakšne namene. Spodbudimo ga, da si sam postavi svoje varčevalne cilje.

Prej ko slej bo začel iskati občasne priložnosti za zaslužek, zato mu še pred polnoletnostjo omogočimo sodobno bančno poslovanje s pravšnjo mero samostojnosti, da bo znal učinkovito voditi svoje finance, tudi ko bo to počel zares samostojno. Bolj ko bomo pri finančni vzgoji dosledni in načrtni, racionalneje bo naš otrok ravnal z denarjem, tudi s tistim, ki ga še varčujemo zanj.

PLAČA V ZASEBNEM
SEKTORJU STAGNIRA ŽE
OD KONCA LETA

2011.

(VIR: UMAR)

CENE ŽIVLJENJSKIH
POTREBŠČIN SO SE
MAJA 2013 ZVIŠALE ZA

0,3%

(VIR: UMAR)

CENE NOVOZGRAJENIH
STANOVANJ IN HIŠ
SO SE ZVIŠALE V 1.
ČETRTLETJU 2013 ZA

3,6%

V PRIMERJAVI Z ISTIM
OBDOBJEM LANI.

(VIR: SURS)

Ko je zlato le balast v vašem portfelju

Mag. Simon Logar

direktor sektorja investicijskih skladov, NLB Skladi

Zlato spet buri duhove. Tokrat ne zaradi naraščajočega cenovnega trenda, ampak zaradi velike volatilitosti, če že ne kar pretresov, ki jih je sprožil več kot 10-odstotni dnevni padec cene v aprilu.

Izkušnja nam pomaga razumeti, da zlato seveda ne more imeti hkrati statusa zelo varne in visoko donosne naložbe, kar je mislil prenekateri vlagatelj. Različni analitiki že hitijo z napovedmi, da lahko zlato v kratkem doseže vrednost od pet tisoč dolarjev za unčo (na primer ob nenadzorovanem razpadu evroobmočja), spet drugi jo vidijo pod tisoč dolar-

jev za unčo. Povsem različne napovedi prihodnje cene zlata so odraz tega, da je zlato ena redkih naložb, ki ne prinaša denarnega toka, in tako ni možno oceniti notranje vrednosti zlata na podlagi diskontiranja prihodnjih denarnih tokov. Povedano drugače, če kupite delnice, lahko pričakujete dividende, če kupite obveznice, lahko pričakujete obresti, če kupite stanovanje in ga oddajate, lahko pričakujete denarni tok iz najemnin, tudi če kupite njivo, lahko vsako leto pride late repo in krompir in ju prodate. Če kupite zlato, upate na večjega junaka, ki ga bo pripravljen kupiti še dražje. Ta junak lahko pride že naslednji dan, lahko čez pet let, lahko pa nikoli več (na primer cena zlata celo na vrhuncu v letu 2011 v realnem smislu ni dosegla prejšnjega rekorda iz leta 1980).

Zlato je za nekatere srednjeročne vlagatelje lahko manjše dopolnilo k že dobro razpršenemu portfelju obveznic in delnic oziroma vzajemnemu skladu z globalno razpršitvijo premoženja. Večja izpostavljenost zlatu pa je primerna za tiste, ki razumejo, da zlato ni varna naložba, ampak špekulativna. Jeremy Siegel, priznani ameriški profesor, celo ocenjuje, da bo dolgoročni investitor z vključitvijo zlata v svoj portfelj kvečjemu znižal pričakovano donosnost portfelja.

naložbe. Žal niti eden izmed indikatorjev niti približno ne nakazuje, da je zlato varna naložba. Tehtano povprečje omenjenih kazalnikov kaže, da je zlato za približno 60 % bolj tvegana naložba kot dobro razpršen portfelj delnic.

Morda tiči zajec v drugem grmu, torej grmu donosnosti? Zgodovinski podatki kažejo, da se zlato tudi po donosnosti v večini primerov ne more kosati z delniškimi naložbami. Povprečna letna donosnost zlata od leta 1975 do danes je znašala 6,97 %, medtem ko je bila povprečna letna donosnost delniških naložb v istem obdobju več kot 11 %. Cena zlata je med letoma 1975 in 2000 v povprečju rasla po stopnji 3,3 % na leto. Močnemu bikovskemu trendu zlata pa smo priče od leta 2000 in vse do danes. Cena zlata je v tem obdobju v povprečju zrasla za skoraj 15 % na leto in je s tem prehitela rast cen delniških naložb. Zaradi razmeroma majhne povezanosti gibanja zlata z drugimi finančnimi naložbami sodi zlato v skoraj vsak dobro razpršen portfelj.

Zavedati pa se morate, da zlato ni bližnjica k bogastvu in da vas bo zelo verjetno od gurujev in jumbo plakatov, ki vam ga prodajajo kot edino alternativo klasičnim finančnim naložbam, kot nekoč od balkanskih lubenic, bolela glava.

Ključno sporočilo

Zlato je ena redkih naložb brez denarnega toka in brez možnosti ocene notranje vrednosti na takšni podlagi. Dragoceno bo le toliko časa, dokler se bo o tem strinjalo dovolj ljudi.

Matej Rigelnik

vodja Poslovalnice za upravljanje portfeljev, NLB

Tokrat sem se postavil v vlogo voditelja popularne oddaje Razbijalci mitov. V naslednjih nekaj vrsticah na kratko povzamam predvsem statistični pogled na investiranje v zlato, saj nekateri vlagatelji še vedno vztrajno trdijo, da je zlato hkrati varna in donosna naložba.

Finančna teorija nas namreč uči, da si moramo kot vlagatelji prizadevati, da ustvarimo kar se da veliko donosa na enoto tveganja oziroma da ob določeni stopnji donosa tvegamo čim manj. Zlato bi po prepričanju nekaterih torej moralo veljati za sveti gral finančnih naložb. Na podlagi petih indikatorjev in treh različnih časovnih intervalov sem poskušal odkriti pozitivne lastnosti zlata kot varne finančne

Ključno sporočilo

Zlato ni bližnjica k bogastvu in zaradi jumbo plakatov, ki vam zlato prodajajo kot edino alternativo klasičnim finančnim naložbam, vas bo nekoč bolela glava.

Zrno na zrno pogača, kamen palača, kajne? Da, Slovenci imamo radi tradicijo in se obnašamo bolj kot ne konzervativno. Tudi pri varčevanju? Čeprav raziskave potrjujejo to našo misel, pa to nikakor ne pomeni, da spravljamo denar (le) v nogavičke in keramične prašičke, pa čeprav je marsikdo zelo naklonjen tudi tej možnosti.

Ste tipičen slovenski varčevalec?

Kaj pa vi? Shranite vsaj 10 odstotkov svojih finančnih sredstev v obliki bančnih depozitov? Vam pomeni varnost več kot donos? Vas druge možnosti ne zanimajo oziroma bi se težko odločili za prenos sredstev v drugo obliko varčevanja? Vežete sredstva za krajše obdobje? Če ste na večino vprašanj odgovorili pritrdilno, ste tipičen slovenski varčevalec. Ta se največkrat odloča za tradicionalno in varno obliko varčevanja v bančnih depozitih na banki, ki sicer ne prinašajo vrtoglavih donosov, zato pa zagotavljajo najmanjše tveganje negativnih vplivov. Raziskava iz leta 2011 je pokazala, da smo Slovenci temu načinu naklonjeni v kar 39 odstotkih, medtem pa že skoraj 15 odstotkov Slovencev ne zaupa več bankam in so se odločili za domače varčevanje. Prav tako smo zelo naklonjeni varčevanju v obliki nepremičnin (skoraj 12 odstotkov) in sklenitvi življenjskega zavarovanja (13 odstotkov), medtem ko pada zaupanje v nakup delnic (8,7 odstotka), da ne govorimo o vzajemnih skladih, obveznicah ali drugih vrednostnih papirjih, za katere se odloča manj kot pet odstotkov prebivalstva.

Se lahko primerjamo z drugimi?

Po načinu varčevanja smo sicer zelo blizu Avstrijcem in Portugalcem, ki veljajo za najbolj konzervativne varčevalce, medtem ko je varčevanje v bančnih depozitih najmanj priljubljeno na Švedskem, v Italiji in na Nizozemskem, kjer

imajo v tej obliki manj kot tretjino premoženja. Med bolj drzna gospodinjstva se uvrščajo Finci in Španci, kjer prevladujejo vlaganja v lastniške vrednostne papirje, medtem ko je trgovanje z obveznicami najbolj priljubljeno pri Italijanih in Belgijcih. Daleč največji delež varčevanja v vzajemne sklade namenjajo Skandinavci (okrog 50 odstotkov), medtem ko se za tovrstno varčevanje najmanj odločajo Francozi (9 odstotkov) in Angleži (6 odstotkov). Nizozemci in Britanci so tisti, ki najraje sklepajo življenjska zavarovanja, pa tudi pokojninski skladi so zanje zelo priljubljena oblika investiranja, medtem ko za to obliko neradi slišijo v Španiji, Italiji, Belgiji in na Portugalskem.

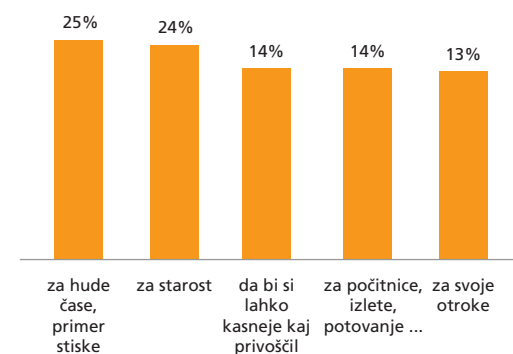
Poglejmo trende

Medtem ko smo Slovenci v letu 2006 izkazovali najvišjo bruto stopnjo varčevanja med evropskimi državami (kar 17,5 odstotka), pa je sočasno z negativnimi globalnimi gospodarskimi pojavi trend varčevanja upadel. Tako se je povprečen slovenski varčevalec v letu 2011 z 11,9 odstotka varčevanja uvrstil na deveto mesto, na prvo mesto pa se je zavihtel Nemec s kar 16,7 odstotka. Sledijo mu Francoz, Irec, Belgijec, Norvežan, Avstrijec, Šved in Italijan. Slovenija pa ni na dnu, za njo se še Španija, Nizozemska, Češka, Finska, Danska, Velika Britanija in Portugalska.

Trenutna situacija, v kateri se srečujemo z veliko brezposelnostjo in omejeno rastjo plač, vpliva tudi na zmožnost in strukturo varčevanja. Tako se trend vse od leta 2007 obrača v prid gotovinskih vlog, počasi pa se povečuje tudi delež naložb v življenjska in pokojninska zavarovanja. Medtem se je delež naložb v lastniške vrednostne papirje zmanjšal, prav tako je pomemben podatek, da se hkrati povečuje delež tistih, ki ne varčujejo; slednji zdaj pomenijo že 31 odstotkov prebivalstva.

Pet glavnih namenov varčevanja pri Slovencih

Vir: GfK Orange

17,5 %

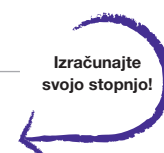
bruto stopnja varčevanja Slovencev
leta 2006 – najvišja v Evropi.

Na 9. mesto

v Evropi po bruto stopnji varčevanja smo iz 1.
padli Slovenci od leta 2006 do leta 2011.

31 %

prebivalstva v Sloveniji ne varčuje.

Napake. Vsi jih delamo. Za nekatere smo krivi sami, na druge nismo imeli vpliva. Ko gre za denar, potrebujemo dobro finančno znanje, da ne bi naredili (nepotrebnih) napak. Če ga nimamo, se po nasvet obrnemo na strokovnjake. Če tega ne storimo, nam bo lahko žal. Pet Slovencev nam je zaupalo, katere odločitve bi spremenili, če bi lahko potovali nazaj v čas.

Katera je bila vaša največja finančna napaka?

Amalija Papež

vodja NLB Poslovalnice Hedera

»To, da sem prepozno začela misliti na varnostno rezervo. Zato dajem nasvet mladim: Ne jutri, danes je čas za varčevanje in z majhnimi zneski si boste zagotovili velike prihranke.«

rezerva

Jože Schäffer

upokojenec

»Moja največja finančna napaka je bila naložba v nakup delnic, ki sem jih kupil v fazi rasti, nato pa sem izgubil izdatni del premoženja v fazi, ko je njihova vrednost pričela padati. Takrat sem poslušal svetovalce in finančne izvedence teh družb, ki so me prepričevali v nakup, nisem pa poslušal sebe. Danes bi ravnal drugače. Kupil bi naložbe manj poznanih podjetij, ki imajo potencial hitrega razvoja.«

delnice

Grega Bilban

svetovalec za osebne finance,
NLB Poslovalnica Dunajska

»Moja največja finančna napaka je bila, da se nisem zavedal pomena denarja že takoj ob začetku svoje poklicne poti, ker bi si lahko z majhnimi zneski do danes že privarčeval lepo vsoto. Poleg tega je bila napaka, da me takrat finance niso zanimale in sem se s tem prikrajšal za marsikaj.«

nezanimanje

Nejc Gašper

programer

»Moja najslabša investicija je bila verjetno nakup avtomobila. Sicer sem kupil rabljenega, a me zdaj njegovo vzdrževanje in druge datjave veliko stanejo, avtomobila pa tako rekoč ne potrebujem. Mogoče le enkrat na leto, za takrat pa bi bilo verjetno bolje, če bi si ga kar sposodil.«

avtomobil

Matevž Potočnik

prodajalec tehnične opreme

»Kratkoročni gotovinski kredit, ki sem ga najel pred štirimi leti za različne zadeve, med drugim avto, vrniti sem moral štipendijo in še druge stvari. Zdaj pa me ta odločitev malo tepe. Če bi takrat to vedel, bi ravnal drugače.«

najem kredita

Še bolj brezskrbni z novo NLB Vito Razigrano

Vsi si želimo, da bi imeli otroci brezskrbno in razigrano otroštvo ter čim enostavnejši prehod v odraslost. Štipendija, ki bi jo prejeli ob prehodu v srednjo šolo ali na fakulteto, bi jim precej olajšala življenje. Zato je prav, da starši že takrat, ko so otroci majhni, poskrbimo za njihovo brezskrbnost v prihodnosti.

Prenovljeno življenjsko zavarovanje NLB Vita Razigrana omogoča staršem varčevanje za otrokovo štipendijo, hkrati pa otroku olajša prehod v samostojnost, tudi če se staršu zgodi najhujše. V tem primeru zavarovalnica dopolni polico do dogovorjene višine zavarovalne vsote, zbrana sredstva pa se bodo plemenitila naprej. Tako bo vašemu otroku v vsakem primeru zagotovljena štipendija, in to od prvega dne zavarovanja naprej. Da bo življenjsko zavarovanje NLB Vita Razigrana še bolj dostopno vsem staršem, ga je možno skleniti že za 25 evrov na mesec.

Vsi, ki boste sklenili življenjsko zavarovanje NLB Vita Razigrana do konca avgusta, boste prejeli tudi simpatično darilo. Informativni izračun si lahko izdelate na www.nlbvita.si.

So nepremičnine res varna naložba?

Če bi jim z neba nepričakovano padel kup denarja, bi večina ljudi kupila nepremičnino. To ne preseneča, saj smo Slovenci zares močno navezani na svoje nepremičnine in z nad 80-odstotnim deležem lastniških stanovanj v Evropi močno izstopamo. Naložba v nepremičnino, ki jo bomo vsakodnevno uporabljali, je tudi s finančnega stališča dobra odločitev, saj nepremičnine dolgoročno ohranjajo svojo vrednost, pa četudi trenutno zaradi spremenjenih okoliščin že nekaj let ni več strmega zviševanja cen, česar smo bili vajeni vse od začetka 90. let.

Če pa imamo v mislih investicijo, s katero bi želeli v nekaj letih zaslužiti, je slika povsem drugačna. V enačbo moramo namreč dodati še morebitno prenovu ali opremo nepremičnine, morebitna popravila in škodo, ki bi lahko nastala skozi leta, imeti v mislih, da lahko cene še padejo, upoštevati napovedane spremembe pri obdavčitvi itd. Če je treba za nakup najeti še kredit, je naložba v nepremičnino kar naenkrat lahko manj mamljiva in bolj tvegana. Upoštevati pa je treba še nekaj: nelikvidnost. Nepremičnine morda ne bo mogoče takoj prodati za željeno ceno, lahko se prodaja dalj časa, celo šest mesecev do enega leta. Kaj pa, če denar potrebujemo takoj?

Pssst ... tigra prihajata!

V življenjski zavarovalnici NLB Vita že vrsto let podpiramo Živalski vrt Ljubljana. Tako smo najmlajšim že podarili dve otroški igrišči, ki ju najbolj razigrani z največjim veseljem uporabljajo že nekaj let.

Letos smo se odločili, da bomo novo življenje in varno prihodnost podarili dvema mladima tigrom, ki bosta postala nova prebivalca živalskega vrta.

Tigra bosta potrebovala imeni

Že zdaj vas vabimo, da nam pomagate izbrati imeni za njiju. V avgustu bo namreč na spletni strani www.nlbvita.si potekala nagradna igra, v kateri boste lahko predlagali imeni za oba tigre. Predlagatelja najboljših dveh imen, ki bosta tudi izbrani, bomo seveda nagradili.

Še posebno veselo in zabavno pa bo **na velikem dogodku NLB Vite v Živalskem vrtu Ljubljana 31. avgusta**, ko bomo z zabavnim programom in zanimivimi otroškimi delavnicami zaželeli prisrčno dobrodošlico obema novima tigrom.

Pridite, veselo bo.

PRIČAKOVANO
TRAJANJE ŽIVLJENJA V
SLOVENIJI ZA ŽENSKE JE

82,9 LET
IN ZA MOŠKE 76,6 LET.

(VIR: STATISTIČNI URAD RS)

PREMIJE ŽIVLJENJSKIH
ZAVAROVANJ NA
PREBIVALCA V
SLOVENIJI:

292 €

V EU: 1.278€.

(VIR: STATISTIČNI ZAVAROVALNIŠKI BILTEN)

DELEŽ ŽIVLJENJSKIH
ZAVAROVANJ V VSEH
ZAVAROVALNIŠKIH JE V
SLOVENIJI

29%

V EU: 61%.

(VIR: STATISTIČNI URAD RS)

Kratkoročne dnevne rasti in padci so pri vzajemnih skladih, zlasti delniških, večji kot pri stereotipno varnih naložbah. A ti nihaji so za vlagatelja nepomembni. Skrbi naj ga, ali bo s svojimi naložbami uresničil svoj 10 ali več let oddaljeni finančni cilj. Ali povedano drugače: verjetnost, da bi šlo z vašimi naložbami na dolgi rok kaj narobe, je majhna. Preverimo to trditev skozi tri scenarije.

Ne bojte se za svoja sredstva v vzajemnih skladih

1. scenarij: Izguba celotne glavnice

Pri globalno razpršenem delniškem vzajemnem skladu je verjetnost popolne ali pa tudi večinske izgube glavnice praktično nična. Če pogledamo vzajemni sklad NLB Skladi – Globalni delniški, bi moralo hkrati propasti (iti v stečaj) vseh 131 družb s sedeži na zelo različnih koncih sveta, katerih delnice sestavljajo portfelj tega sklada. Verjetno se boste kar strinjali, da če bi se zgodilo, da bi sočasno povsem propadla vsa največja podjetja sveta, tudi druge »varne« naložbe verjetno ne bi ohranile svoje vrednosti.

2. scenarij: Delna izguba pri varčevanju v delnicah

Daljša kot je obdobje varčevanja v delnicah, manjša je verjetnost, da ustvarimo izgubo. Medtem pa je verjetnost, da bo naslednji borzni dan pozitiven, rahlo več kot 50-odstotna in se s podaljševanjem obdobja varčevanja (teden, mesec itd.) še povečuje. Verjetnost, da bo naslednje borzno leto pozitivno, je okvirno 74-odstotna. Povedano drugače: v dolgoletnem povprečju so izmed štirih borznih let tri pozitivna, eno pa negativno.

Primer 5-letnega varčevanja:

Pri petletnem naložbenem obdobju v globalno razpršenem delniškem vzajemnem skladu je okvirno petinska verjetnost, da ustvarite izgubo. Enaka verjetnost sicer tudi obstaja, da se bo vrednost vaše naložbe podvojila. Najverjetneje pa je (tretjinska verjetnost), da boste v petih letih ustvarili med +50 in +100-odstotno donosnost.

Primer 10-letnega varčevanja

Verjetnost izgube se z daljšanjem obdobja varčevanja hitro zmanjšuje. Pri 10-letnem varčevanju je tako verjetnost izgube okvirno šestodstotna. Povsem enaka verjetnost je, da boste ustvarili prek 402-odstotno donosnost. Če bo naslednjih 10 borznih let povprečnih, pa bo vrednost naložbe v globalno razpršen delniški portfelj narasla za 181 %.

3. scenarij: Nezagledna donosnost za doseg finančnega cilja

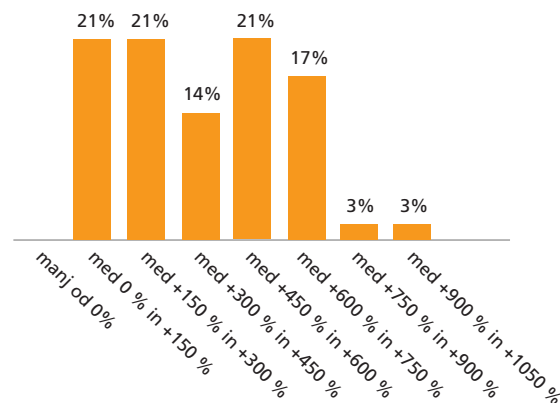
Čeprav kratkoročni nihaji delniškega trga nimajo nobene sporočilne vrednosti za dolgoročnega vlagatelja, je pomembno, da dolgoročni vlagatelj razume, da višja donosnost delniških naložb (oz. bolj tveganih naložb na splošno) v primerjavi s stereotipno varnimi naložbami izhaja ravno iz večjega predvsem kratkoročnega nihanja. Veliki kratkoročni nihaji namreč niso nekaj, česar se mora investitor dolgoročno bati in kar mora preprečevati, ravno nasprotno, ti veliki kratkoročni nihaji odvrčajo del nepoučenih vlagateljev (tiste s kratkoročnimi finančnimi cilji in tiste z dolgoročnimi) in s tem poskrbijo, da je pričakovana dolgoročna donosnost delniških naložb še višja, saj se enake koristi razdelijo med manj vlagateljev.

Povzetek

Delnice so resda tvegana naložbena kategorija, a verjetnost izgube celotnega vložka je pri globalno razpršenem portfelju delnic (npr. 130 različnih delnic podjetij iz različnih panog z različnih koncev sveta) praktično nična. Pričakovana letna dono-

snost takega portfelja je sicer vsako leto enaka in znaša okvirno 10 %, a slednja seveda zaradi vključenega tveganja, povezanega s poslovanjem družb, gospodarsko situacijo in številnimi drugimi dejavniki, ki vplivajo na cene delnic, ne bo vsako leto takšna kakšno leto utegne biti precej višja, kakšno leto močno negativna. A veliki kratkoročni nihaji (dnevni, tedenski, tudi letni) niso nekaj, česar se mora dolgoročni investitor bati in preprečevati. Zgodovina globalnega delniškega trga nam namreč kaže, da se verjetnost izgube z daljšanjem obdobja varčevanja močno zmanjša. Če je skoraj vsak drugi dan na borzi rdeče obarvan, pa je verjetnost, da bo vaša globalno razpršena delniška naložba po 10 letih vredna več kot prvega dne, kar 15-krat večja od verjetnosti, da ustvarite izgubo.

Razporeditev donosnosti pri 15-letnem varčevanju v dobro razpršenem globalnem delniškem portfelju

Pri 15-letnem varčevanju v delnicah ni bilo obdobja, ko bi vlagatelji izgubili del naloženega premoženja.

Ko izbiramo primerno življenjsko zavarovanje, večkrat ne vemo, kakšna bi bila optimalna zavarovalna vsota, s katero bi lahko pokrili tveganja, ki smo jim izpostavljeni v trenutni življenjski situaciji. To je zelo pomembno vprašanje, saj je prav od izbire ustrezne višine zavarovalne vsote odvisno, ali bo zavarovanje izpolnilo svoj namen. Kako določiti ta znesek?

Zavarovalna vsota: koliko je ravno prav?

Najprej si moramo odgovoriti na več drugih vprašanj. Ali želimo, da se v primeru naše smrti iz zavarovanja poplačajo vsi naši dolgovi pri banki, zagotovi preskrbljenost družine, poskrbi za šolanje otrok, nadomesti izgubljeni dohodek ...? Če bodo naši bližnji ob naši smrti predvidoma preskrbljeni tudi iz drugih finančnih virov (plače, nadomestila, druga varčevanja, prodaja ali oddaja premoženja ...), je treba upoštevati tudi to in določiti ustrezno nižjo zavarovalno vsoto. Formula za priporočljivo zavarovalno vsoto za življenjsko zavarovanje = (A + B + C - D).

A — Nadomestitev prihodka v primeru smrti:

Slovensko zavarovalno združenje priporoča, da za nadomestitev prihodka določimo zavarovalno vsoto v višini dva-, tri- ali štirikratnika letnega osebnega dohodka (odvisno od števila otrok oziroma vzdrževanih družinskih članov). V tujini priporočajo najmanj šestkratnik letnega dohodka.

B — Višina kreditov in dolgov: Upoštevati je treba vse kredite in dolgove – tudi limit na osebnem računu.

Stroški vzdrževanja otrok

Postavka	Znesek	Leto
Dojenček	3.800 EUR/leto	(1 leto)
Predšolski	4.500 EUR/leto	(5 let)
Šoloobvezen	5.000 EUR/leto	(9 let)
Dijak	6.200 EUR/leto	(4 leta)
Študent	5.000 EUR/leto	(4 leta)
/	4.450 EUR/leto	(2 leti)
Skupaj: 125.000 EUR do 25. leta		

Vir: Moje Finance, januar 2007

C — Stroški vzdrževanja otrok

D — Druga življenjska zavarovanja

Primer izračuna ustrezne zavarovalne vsote

Za boljšo predstavbo si pogledimo izračun primerne zavarovalne vsote za družino s prvošolcem. Za primer smrti se želi zavarovati oče in s tem poskrbeti za svojo ženo in otroka.

A — Letni neto prihodek očeta x 2 leti = 1.000 EUR x 12 mesecev x 2 = **24.000 EUR** (ta denar zadošča za enako življenjsko raven otroka in žene za dve leti)

B — Višina kreditov in dolgov v gospodinjstvu = **25.000 EUR** (kredit za avto in limit na osebnem računu)

C — Stroški šoloobveznega otroka do 25. leta starosti = **98.700 EUR**

D — Višina obstoječih zavarovalnih vsot: še nima

sklenjenega življenjskega zavarovanja. Priporočljiva zavarovalna vsota za primer smrti je **147.700 EUR**. Ker lahko umre katerikoli od staršev, je priporočljivo, da bi se življenjsko zavarovala tudi žena. Življenjska zavarovanja NLB Vite so oblikovana tako, da upoštevajo različne želje in potrebe posameznikov in družin. Glede na življenjsko situacijo si lahko izberete ustrezno zavarovalno vsoto, ki jo lahko v času trajanja zavarovanja tudi spreminjate.

Napake, ki jih zavarovanci najpogosteje storijo pri sklepanju življenjskih zavarovanj:

- Izbira prenizke, včasih pa tudi previsoke zavarovalne vsote za smrt in preostala zavarovalna kritja (nezgoda, kritične bolezni). Pri določitvi ustrezne višine zavarovalne vsote je treba upoštevati tudi, v katerem življenjskem obdobju smo. Če smo samski oziroma brez otrok in brez dolgov, visokih zavarovalnih vsot ne potrebujemo. Ko si ustvarimo družino, pa je priporočljivo poskrbeti za finančno preskrbljenost naših najbližjih, če bi se nam zgodilo najhujše.
- Sklepanje preveč podobnih zavarovanj in s tem podvajanje zavarovalnih kritij.
- Neupoštevanje izgube prihodka, dolgov in vseh stroškov, ki nastanejo ob smrti. Mnogi zavarovanci se ne zavedajo, da se po zakonu o dedovanju lahko dedujejo tudi vsi dolgovi in krediti in da so dediči mnogokrat mladoletne osebe.

Vedno so tu za nas. Nanje se obračamo po različno pomoč in nasvete. Ker dobri prijatelji po navadi znajo pomagati, nanje najprej pomislimo tudi, ko gre za vprašanja, povezana z osebnimi financami. Ali je to priporočljivo ali pa je nasvet glede doseganja finančnih ciljev bolje poiskati pri strokovnjaku, smo preverili pri petih posameznikih.

Je prijatelj res pravi naslov za finančni nasvet?

Janez Erjavec

podjetnik

»Prijatelj se mi ne zdi pravi naslov za finančni nasvet. Zanesem se na lastno presojo ter na finančne strokovnjake, ki mi bodo znali pomagati v določenih situacijah.«

raje ne

Anže Grubelnik

študent

»Prijatelj načeloma ni pravi naslov, razen če je finančni svetovalec in spremlja tekoče monetarne ter gospodarske razmere v svetu in Sloveniji. Načeloma ti prijatelj svetuje, kar mu predlaga nekdo drug, zato ni zanesljiv vir. Najbolje je, da sam pregledaš trenutne razmere in trende ter greš k finančnemu svetovalcu, ki ti lahko stvari bolje pojasni in odgovori na morebitna vprašanja.«

načeloma ne

Nemir

raper

»Sam sem se po finančni nasvet največkrat obrnil na osebe, ki jim najbolj zaupam, oziroma na osebe, ki se mi zdijo poslovno sposobne. Torej starši, sestra, kakšni finančniki ali po domače na »prave biznismane«.«

pogojno

Anže Kern

univ. dipl. organizator

»Za finančne nasvete se vedno obrnem na prijatelje in družino, saj jih poznam in vem, kdo je tisti, ki je pravi naslov za finančne nasvete. Sicer si vedno izoblikujem lastno mnenje, vendar potrebujem tudi druga mnenja. Obrnem se na več ljudi, njihove nasvete pa vedno ovrednotim in upoštevam, pa naj gre za potrditev mojega mnenja ali če gre za nasprotno mnenje.«

da

Baša Kornelija

vodja NLB Poslovalnice Lendava

»Ameriški pregovor pravi: »Preden si sposodiš denar od prijatelja, se odloči, kateri od teh dveh ti več pomeni.« Dajanje finančnih nasvetov pa je tako kot izposojanje denarja. Prijatelji me sprašujejo o financah, vedno iskreno povem svoje mnenje in poudarim, da se morajo odločiti sami. Sicer glede tega nimam veliko dilem, saj me s prijatelji povezujejo drugačne vezi, ki nikoli niso denar, finance.«

raje ne

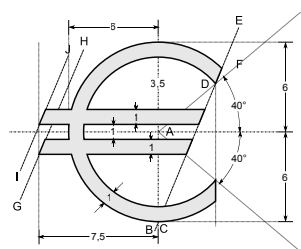

Ali še lahko ujamete visoke donose?

Tiskanje denarja najpomembnejših centralnih bank, posebno japonske, se je v zadnjih mesecih še okrepilo, vse več je tudi namigov, da bo tekmi tiskanja denarja sledila tudi Evropska centralna banka. Vse to, ob nadaljevanju okrevanja v ZDA in umirjanju evropske dolžniške krize, še vedno govori v prid delniškim naložbam, zato ocenjujemo, da vlagatelji še niso zamudili priložnosti, ki jih ponuja investiranje na delniške trge. Velja pa omeniti, da po več kot 80-odstotni rasti tečajev delnic globalnih družb v zadnjih štirih letih (16-odstotna letna

donosnost) vrednotenja niso več tako ugodna, zato je težko pričakovati, da bi se v prihodnjih štirih letih tako zelo visoke donosnosti nadaljevale. Kljub temu smo v družbi NLB Skladi bolj naklonjeni delniškim kot v očeh vlagateljev »varnim« naložbam, saj za obveznice varnih držav že danes vemo, da pričakovana donosnost ne bo pokrila niti pričakovane inflacije. Torej kljub ne najugodnejšim vrednotenjem globalnih družb trenutno ne vidimo boljše alternative delniškim naložbam za dolgoročno plemenitenje prihrankov.

Evro včeraj, danes, jutri

VČERAJ

- Enotna valuta Evropske unije je v splošno rabo prišla 1. januarja 2002.
- V primerjavi z ameriškim dolarjem je evro rasel od leta 2002 do sredine leta 2008.
- Povprečna inflacija na območju današnjega evra je padla z 9,3 % v sedemdesetih letih na okrog 2 %.

DANES

- Evro je druga najpomembnejša svetovna valuta.
- Območje držav z evrom ustvari več kot 16,5 % svetovnega BDP in več kot 30 % svetovne trgovine.
- Z evrom plačuje več kot 313 milijonov prebivalcev v 17 državah Evropske unije.

JUTRI

- Približno enako strokovnjakov trdi, da bo evro pridobil na vrednosti kot da bo izgubljal.
- Zelo malo jih še meni, da evra kmalu ne bo več.
- Pričakovati je, da bodo evro prevzemale tudi nekatere nove in obstoječe članice EU.

Koliko vam manjka do 70 %?

Iskreno odgovorite na naslednje vprašanje: koliko časa in kako bi lahko preživeli, če bi nepričakovano ostali brez rednih mesečnih prihodkov?

Če se nam prihodki zmanjšajo, zategnemo pas in odložimo uresničevanje nekaterih želja. A osnovnim življenjskim stroškom se ne moremo izogniti. Nekako velja, da jih lahko zmanjšamo na 70 % rednega mesečnega prihodka. Pokrijemo jih lahko z denarjem, ki smo ga dajali na stran – temu pravimo varnostna rezerva. Ta mora biti zato prednostna naloga vsakega posameznika ali gospodinjstva, še preden začne razmišljati o drugih finančnih ciljih in željah.

Njeno višino pa si izračunamo tako, da vsoto osnovnih mesečnih izdatkov pomnožimo s potencialnim številom mesecev, ko prihodkov ne bomo imeli. Priporočeni znesek varnostne rezerve znaša 12-kratnik približno 70 % mesečnega neto prihodka. Koliko vam še manjka do tega?

Sredstva varnostne rezerve razporedite v malo tvegane naložbe, od katerih naj bo del visoko likviden, kar pomeni, da lahko s tem delom hitro razpolagate. Pa še namig: ni treba, da varnostna rezerva dosega priporočeni znesek, če imate sklenjena dodatna zavarovanja za primer izgube službe in podobne situacije.

DO KONCA APRILA
JE BILO V EVROPSKE
VZAJEMNE SKLADE
VPLAČANIH

175

MRD €.

(VIR: NLB SKLADI)

6.781

MRD € JE
NALOŽBENIH V
T.I. UCITS SKLADIH
EVROPSKIH DRŽAV.

(VIR: NLB SKLADI)

115,6

MIO € JE KONEC
MAJA UPRAVLJAL
NAJVEČJI PODSKLAD
KROVNEGA SKLADA
NLB SKLADI (GLOBALNI
URAVNOTEŽENI).

(VIR: NLB SKLADI)

Ko želimo otroku izkazati svojo ljubezen, pozornost in ga z najboljšimi nameni pospremiti v življenje, ki je vsak dan hitrejša, polno izzivov, sprememb ..., takrat se pravzaprav šele zavemo, da se je večkrat treba ozreti tudi v prihodnost: kaj nam bo prinesla, kaj lahko pričakujemo in kaj lahko ali pa moramo narediti sami.

200 EUR štipendije na mesec?

Uspelo vam bo.

Ste že razmišljali, da bi svojemu otroku v času študija pomagali s štipendijo? Prav mu bo prišla, da bo lahko kako uro časa več namenil študiju kot delu oziroma da zaradi nje recimo ne bo imel izgovorov, da nima za bencin, ko si boste želeli, da se iz kraja študija, ki bo oddaljen od vašega doma, pripelje na obisk. Ni treba, da je vaš prispevek velik, verjemite: vsak evro bo prišel prav. Če mislite, da ste pozni, pa tudi brez skrbi, uspelo vam bo. Je pa zagotovo res, da se dobesedno splača začeti čim prej.

Najlažje boste želeni znesek privarčevali postopoma z mesečnimi vplačili, pri čemer lahko po želji izbirate med različnimi oblikami zanimivih varčevanj z različnimi prednostmi.

1. Če prisegate na udobje in varnost, boste izbrali NLB Varčevanje. To pomeni, da boste glede na dobo varčevanja, ki jo boste izbrali v okviru možne dobe varčevanja in bo najbolj ustrezala vaši želeni dobi varčevanja, zneske polagali postopoma, mesečno, prek trajnega naloga. Zne-

sek mesečnega pologa boste prilagodili svojemu namenu in zmožnostim, znašal pa bo najmanj 20 EUR. Kar pa ne pomeni, da ne bi mogli opraviti dodatnega pologa v poljubni višini. Lahko pa izberete najprimernejšega med NLB Depoziti. Po izteku varčevanja/vezave se boste odločili za porabo sredstev: postopno izplačevanje.

2. Lahko pa privarčujete želeni znesek tudi s postopnim varčevanjem v NLB Skladih, ki omogoča postopno varčevanje s 40 EUR mesečno. Tudi tu lahko vplačevanje prilagajate svojim potrebam in zmožnostim, za opravljena vplačila do dopolnjenega osemnajstega leta vam ne bodo zaračunali vstopnih stroškov. Običajno se na začetku varčevanja sredstva nalagajo v delniških skladih, s približevanjem trenutka črpanja pa lahko preidejo v manj tvegane uravnotežene podsklade. Načrt periodičnega izplačevanja omogoča periodično črpanje privarčevanih sredstev, kar je pri varčevanju za dodatno štipendijo še posebno primerno.

3. Nekaj posebnega je štipendijsko življenjsko zavarovanje NLB Vita Razigrana. Zakaj? Ker gre za kombinacijo zavarovanja in varčevanja za otroke ali vnuke. Od klasičnih bančnih varčevanj oziroma drugih oblik varčevanj ga loči prav njegova zavarovalna komponenta. V primeru smrti starša namreč nadaljnje plačevanje premij ni več potrebno. NLB Vita dopolni vrednost police do višine zavarovalne vsote, zbrana sredstva pa se plemenitijo vse do začetka dobe izplačevanja štipendije. Otroku je tako štipendija zagotovljena v vsakem primeru, in to že od prvega dne zavarovanja naprej.

Zdaj, ko ste izvedeli, kako lahko varčujete za otrokovo štipendijo, se vrnimo k naslovu in z informativnimi izračuni preverimo, kaj v praksi pomeni privarčevati za 200 EUR štipendije na mesec. To pomeni, da bi v času štiriletnega šolanja svojemu otroku namenili približno 9.600 EUR. Pripravili smo tri simulacije, ki kažejo, kako lahko z enakim mesečnim zneskom vplačila z različnimi produkti dosežemo isti cilj, pri čemer se moramo zavedati značilnosti in razlik med njimi.

Storitev	Mesečni znesek	Vplačani znesek	Privarčevani znesek
NLB Varčevanje za prihodnost			
7 let in 4 mesece	100 EUR	8.800,00 EUR	9.666,07 EUR*
			Pričakovani privarčevani znesek
NLB Skladi – Otroški varčevalni načrt			
6 let in 0 mesecev	100 EUR	7.200,00 EUR	10.200,00 EUR
			Privarčevana sredstva s predvidenim pripisom presežka
NLB Vita Razigrana			
10 let in 0 mesecev	100 EUR	12.000,00 EUR	12.207,70 EUR

*Pri izračunu je upoštevana veljavna obrestna mera na dan 20. 6. 2013; vrednost 3-mesečnega Euriborja je v višini 0,21%.

**Predpostavljena je naložba v delniški podsklad. Predpostavljen je otroški varčevalni načrt, kjer so ničelni vstopni stroški in zahtevani začetni polog 500 EUR.

***Izračun je pripravljen na primeru očeta starega 30 let, ki se življenjsko zavaruje in želi svoji hčerki zagotoviti štipendijo. V izračunu je upoštevan zajamčen donos v višini 2,50%. Po 10. letih trajanja dobe varčevanja se davek iz naslova zavarovalnih poslov in dohodnina (ko je zavarovalec enak upravičencu) ne obračunata.

Koliko boste prihranili?

Z interaktivnim simulatorjem na www.financni-nasvet.nlb.si/varcevanja-in-nalozbe lahko izračunate potreben čas varčevanja za dosego vašega cilja glede na redna mesečna vplačila.

V eni izmed najhujših svetovnih finančnih kriz, ki še kar ne mine, so vlagatelji začeli seliti prihranke iz delnic v podjetniške in nekatere državne obveznice, ki so se navkljub bojazni o propadu evra in težavam javnih financ izkazale za relativno donosno obliko varčevanja¹. Zakaj tak premik in uspeh obveznic ter kakšni so obeti v prihodnje?

Vas kaj mikajo obveznice?

Obveznica je finančni instrument, pri katerem izdajatelj obveznice (na primer družba) v zame-no za prejeto posojilo vlagatelju (kupec obveznice) izplačuje obresti, ob zapadlosti pa mu vrne tudi glavnico.

Z vidika denarnih tokov ter odnosa med kupcem in izdajateljem so obveznice zelo podobne depozitu (posojilo banki), pomembna razlika pa je v tem, da se z obveznicami običajno trguje na kapitalskih trgih, tako da lahko vlagatelj svoje posojilo izdajatelju proda drugemu zainteresiranemu kupcu pred zapadlostjo po takrat veljavni ceni.

V primerjavi z delnicami, kjer je izplačilo dividend odvisno od višine dobička in odločitve večine lastnikov družbe, mora izdajatelj obveznic obvezno izplačati obresti in vrniti glavnico, zato so obveznice v povprečju manj tvegane finančni instrument od delnic, posledično pa je nižja tudi njihova pričakovana donosnost.

Prav v njihovi manjši tveganosti v kombinaciji z recesijo v pomembnem delu sveta, ki je okrnila dobičke družb in s tem izplačilo dividend imetnikom delnic, ter splošno negotovostjo in posledičnim iskanjem »bolj varnega zavetja« tudi na področju finančnih naložb lahko vidimo enega izmed temeljnih razlogov za selitev prihrankov vlagateljev iz delnic v obveznice in za relativno solidno donosnost obveznic tudi v obdobju ene najhujših svetovnih kriz.

¹V obdobju od 31. 12. 2007 do 31. 12. 2012 je povprečna letna donosnost evropskih podjetniških obveznic z bonitetno oceno A in ročnostjo pet do sedem let znašala pet odstotkov.

Kakšni so obeti?

Prihodnja donosnost obveznic bo najbolj odvisna od nadaljnjih potez centralnih bank, gospodarskega okrevanja in morebitnih šokov. Zelo ohlapna denarna politika zaradi vpliva na inflacijo in zelo nizkih obrestnih mer pomeni negativen element za prihodnjo donosnost obveznic.

Nasprotno pa sta šibka gospodarska rast in tveganje pretresov še vedno tista dejavnika, ki govorita v prid solidni donosnosti obveznic tudi v prihodnje. A ne glede na pričakovanja si velja zapomniti, da so obveznice izredno koristen sestavni del finančnega premoženja povprečnega vlagatelja, saj so zaradi gibanja svojih cen, ki se ne prekriva z gibanjem cen drugih finančnih instrumentov, zelo dobro orodje za razpršitev finančnega premoženja in obvladovanje tveganj.

Tri najpogostejše zmite glede obveznic:

Zmota #1: Rast obrestnih mer je pozitivna za obveznice.

Obrestne mere in cene obveznic so negativno povezane. Ko obrestne mere zrastejo, cene obveznic padejo.

Zmota #2: Inflacija ni pomembna.

Pri večini obveznic se izplačujejo fiksne obresti. Višja kot je inflacija, nižja je realna vrednost obresti.

Zmota #3: Vse obveznice so enako tvegane.

Tveganje obveznic je odvisno predvsem od njene ročnosti in kakovosti izdajatelja, da bo plačal obresti in vrnil glavnico.

Rok Keber, CFA
direktor sektorja za nadzor
nad tveganji, NLB Skladi

NLB Skladi – Podjetniške obveznice EUR

Podsklad NLB Skladi – Podjetniške obveznice EUR vam ponuja zelo enostaven in učinkovit način posrednega vlaganja v obveznice, saj vlagatelj z enim vplačilom kupi več kot 40 obveznic različnih svetovno uveljavljenih izdajateljev. Odlog obdavčitve do trenutka izplačila in možnost prenosa sredstev v druge podsklade krovnega sklada NLB Skladi brez davčnih posledic za fizične osebe sta še dodatni prednosti nakupa obveznic prek podskladov. Vlagatelji, ki si želijo več svobode pri izbiri posameznih obveznic, pa lahko svoj portfelj obveznic oblikujejo tudi s storitvijo NLB Borzno posredovanje.

Blaž Bračič

NLB Skladi

Odločitev, v katere vzajemne sklade investirati svoje premoženje, res ni lahka. Še posebej, ker lahko pri NLB Skladih izbirate kar med 15 različnimi delniškimi, uravnoteženimi in obvezniškimi podskladi krovnega sklada NLB Skladi, ki se med seboj razlikujejo glede na regije in panoge, kamor se nalagajo sredstva, pa tudi glede na naložbeno tveganje in pričakovano donosnost. Se strinjate, da bi bilo veliko lažje izbrati paket, ki vključuje več kombinacij? Tudi to vam omogočamo, a morate najprej izvedeti, kakšen vlagatelj ste v resnici.

Kakšen vlagatelj sem v resnici?

Odgovorite na tri preprosta vprašanja in ugotovite, kateri naložbeni paket NLB Skladov bi bil pravi za vas.

Vprašanje	Točke
1. Kako gledate na svoje prihranke?	
V prvi vrsti me zanima varnost, tudi če se prihranki nič ne povečujejo.	5
Želim zmerno donosnost ob razumnem tveganju.	10
Donosnost mi je pomembnejša od tveganja.	15
Donosnosti pod 10 odstotkov na leto me ne zanimajo ne glede na tveganje.	20
2. S kakšnim namenom želite varčevati?	
Za nakup prve (nujne) nepremičnine.	5
Za starost.	10
Za potrebe otrok.	15
Da bi zvišal vrednost naložbe brez konkretnih ciljev.	20
3. Za koliko časa bi bili pripravljeni naložiti prihranke?	
Prihranke bom potreboval že čez tri leta.	5
Prihranke bom potreboval čez največ pet let.	10
Prihrankov vsaj sedem let ne bom potreboval.	15
Ne načrtujem porabe prej kot v desetih letih.	20

Seštejte svoje točke!

Rezultati:

Naložbeni paket NLB Skladi – Preudarni	Naložbeni paket NLB Skladi – Uravnoteženi	Naložbeni paket NLB Skladi – Ambiciozni	Naložbeni paket NLB Skladi – Pogumni
Naložbeni paket NLB Skladi – Preudarni vam ponuja naložbo, ki je likvidna in prinaša zelo majhno naložbeno tveganje. Ob vplačilu naložba vključuje približno eno četrtno delnic, kar je priporočljivo tudi za bolj konzervativne vlagatelje, ki niso pripravljeni sprejemati večjega naložbenega tveganja.	Uravnotežene naložbe so modra odločitev. Uravnoteženi paket je zato najbolj primeren za veliko večino vlagateljev, ki sicer želijo donosno naložbo, a se nočejo zelo izpostaviti naložbenemu tveganju. Naložbeni paket NLB Skladi – Uravnoteženi poleg naložb v delnice sestavljajo tudi naložbe v obveznice, ki so koristno dopolnilo za vlagatelje z zmernimi pričakovanji.	Za ustvarjanje nadpovprečne donosnosti je potrebno nekaj več. Potrebne so ambicije. Naložbeni paket NLB Skladi – Ambiciozni na eni strani skrbi za dobro razpršitev vaših prihrankov, na drugi strani pa naložbe na porajajočih se kapitalskih trgih in naložbe v tehnološke delnice zvišujejo pričakovano donosnost tega paketa.	Pogum je treba nagraditi. Pri naložbah velja, da visoko donosnost dosežemo le tako, da prevzamemo nekaj več tveganja. Naložbeni paket NLB Skladi – Pogumni vam prinaša nadpovprečno donosnost, obenem pa tudi nekaj več tveganja, ki je, zlasti pri varčevanju na daljši rok, še vedno v mejah sprejemljivega.
15–25 točk	30–35 točk	40–45 točk	50–60 točk

Preverite, kakšen vlagatelj ste v resnici in kateri naložbeni paket je najbolj primeren za vas.

Opomba: Če želite natančneje določiti svoj profil vlagatelja, vam svetujemo, da izpolnite vprašalnik na spletnem naslovu www.nlbskladi.si/ocenite-svoj-financni-profil

Ključne prednosti naložbe v naložbene pakete NLB Skladov

- **Razpršitev naložbe** v več podskladov krovnega sklada NLB Skladi z nižjimi stroški, kot če bi sredstva posamično naložili v različne podsklade.
 - **Skrben in strokoven izbor** podskladov, ki jih vključuje vsak paket, tako da ustrezajo vašemu finančnemu profilu.
 - **Visoka likvidnost**, saj lahko kadarkoli zahtevate izplačilo odkupne vrednosti investicijskih kuponov. Izplačilo denarnih sredstev se opravi najkasneje v petih delovnih dneh po obračunskem dnevu.
 - **Strokovno upravljanje naložb** podskladov z analitsko podporo vseh področij.
 - **Davčne ugodnosti**: prenosi sredstev med podskladi so neobdavčeni, obveznost plačila davka iz kapitalskega dobička nastane šele ob izplačilu sredstev iz krovnega sklada.
 - Možnosti **postopnega varčevanja, brezplačnega prenosa sredstev med podskladi in druge ugodnosti** NLB Skladov veljajo tudi za vlagatelje v naložbene pakete NLB Skladov.
 - **Skrbno izbrani podskladi** v posameznem paketu omogočajo razpršitev naložbe z nizko stopnjo prekrivanja naložbenih politik.
- Dodatne informacije o naložbenih paketih NLB Skladov najdete na spletni strani <http://www.nalozbenipaketi.si/>

Prof. dr. Milica Antić Gaber

prof. dr. Milica Antić Gaber, redna profesorica na Oddelku za sociologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, kjer koordinira tudi doktorske študije spola. Je tudi predsednica Slovenskega sociološkega društva. Raziskovalno pa se ukvarja z prisotnostjo žensk v politiki, državljanstvom in spolom, spolom in nasiljem.

»Ženska mora imeti denar in lastno sobo, če naj piše leposlovje« je davno tega v besedilu z naslovom Lastna soba zapisala angleška pisateljica Virginia Woolf (Orlando, K svetilniku in druga dela). Lastna soba je še danes prispodoba za ekonomsko samostojnost ženske, prispodoba za to, da same odločamo o svojem življenju, da lahko izbiramo glede na svoje potrebe in želje. Sporoča, da nismo in ne bomo biti odvisne od dobre volje svojih sponzorjev ne glede na to, kdo so to (mož, oče, prijatelj ali kdo drug).

V svetu naših babic in deloma tudi naših mam to še ni bilo mogoče. Takrat so se lahko zunaj doma zaposlili predvsem moški, ki so potem domov prinašali denar. Ženske, ki so se »zaposlovale« doma ali okoli doma, tako da so delale na poljih ter skrbele za dom in družino, pa kljub temu, da so opravile ogromno ur dela, za to niso dobile plačila, denarja. Njihovo domače delo je bilo takrat in je pogosto še danes nevidno, neovrednoteno in zato tudi neplačano. Zanj torej niso dobile in ne dobijo denarja, ki bi jim omogočil samostojno odločanje o pomembnih življenjskih zadevah. Pa tudi tiste najbolj dejavne, ki so zgodaj in hitro pridobile kakšen poklic (najprej tiste, ki so bili blizu tako imenovani ženski naravi), so praviloma zaslužile precej manj kot njihovi kolegi. Da je v generaciji deklet in žensk, ki danes vsto-

Denar in ženske

«Dobra gospodinja zna vsak dinar trikrat obrniti«, kar pomeni, da ženske temeljito razmislijo, preden se odločijo, v kaj bodo vložile svoj denar.»

pajo na trg delovne sile kakor tudi na »ženitni trg«, drugače, so zaslužne mnoge hrabre, glasne in aktivne ženske iz generacij naših prababic, babic in mam, ki so se zavzemale za enakost žensk in moških in ki so dosegle, da se ženske danes lahko izobražujejo na vseh ravneh in za vse poklice, da so za enako delo praviloma enako plačane, da lahko samostojno razpolagajo s svojim denarjem, se lahko razvežejo in podobno. To so bile feministke, ženske, na katere se danes mnogokrat pozabi, čeprav mnoge uživamo koristni zaradi njihovega pogumnega in vztrajnega delovanja.

Danes večina žensk pri nas svobodno izbira smer svojega izobraževanja in se zaposli v poklicu, ki jim ustreza; si svobodno izbere partnerja/partnerko, ki ga/jo ima rada; se poroči ali ne; se razveže, če v zvezi ne vidi več smisla ali pa če je partner do nje in otrok nasilen. Ženske danes k takšnim odločitvam spodbujajo tudi svoje hčere, če jih imajo.

Zgodovinski viri pa pričajo tudi o tem, da so patriarhalni moški dobro vedeli, da znajo ženske odlično gospodariti z denarjem, od tod tudi rek, da »zna dobra gospodinja vsak dinar trikrat obrniti«, kar pomeni, da ženske temeljito razmislijo, preden se odločijo, v kaj bodo vložile svoj denar.

Ženskam lahko že malo denarja veliko pomeni, še zlasti v kriznih časih, ko na primer izgubijo zaposlitev, ostanejo brez partnerja, ko si morajo na novo postaviti dom ali ko je treba finančno pomagati odrasčajočim otrokom.

Od tod tudi razmisleki nekaterih finančnih strokovnjakov. Med njimi ima zagotovo najvidnejše mesto kasnejši Nobelov nagradenec Mohamed Junus, ki je v drugi polovici sedemdesetih let prejšnjega stoletja ustanovil banko za pomoč revnim. Med tistimi, ki jim je dajal ugodne brezobrestne mikrokredite, da bi z njimi spodbujal napredek oziroma blaginjo od spodaj navzgor, je bilo 96 odstotkov žensk. Rečeno drugače: krediti so bili namenjeni za reševanje težav malih ljudi; to sicer kratkoročno ne prinaša velikega dobička, dolgoročno pa omogoča veliko dobrega velikega številu ljudi, med njimi, kot smo videli, večinom ženskam. Razlog je preprost, a plemenit: ti krediti so namenjeni temu, da ljudje ne padejo pod prag revščine, da ne ostajajo v nevzdržnih razmerah, da lahko svojim otrokom omogočijo izobraževanje, da začnejo na novo, ko izgubijo zaposlitev, in ne postanejo trajno nezaposljivi ali da uresničijo idejo, za katero je potreben začetni kapital.

Današnji časi kar vpijejo po nečem takem. Ko sem se na samem začetku še kar trajajoče finančne krize s kolegico vračala z neke konference in se seveda nisva mogli izogniti aktualni temi, je ta dejala, da zagotovo ne bi prišlo do takšnega finančnega zloma, če bi namesto Lehmann Brothers imeli Lehmann Sisters. Čeprav ne soglašam s trditvijo, da so vse ženske enake in da obstaja skrito žensko bistvo, iz vpogledov v zgodovino lahko sklenem, da pomembnih odločitev ne kaže prepuščati samo moškim. Še več, tiste rešitve, ki težijo k največjemu skupnemu dobremu, so vedno rezultat sodelovanja žensk in moških, tudi na področju ekonomije (tako svetovne kot nacionalne in ne le družinske). Tako je najbrž primeren sklep, da bi morale danes ženske prevzeti pomemben del posla in odgovornosti. Oboje bi povečalo možnosti za bolj uravnotežene in, verjamem, tudi bolj dolgoročno vzdržne odločitve na vseh ravneh in področjih.

3 temelji kakovostne osebne obravnave

Ker si tudi vi želite več od vaše banke, vas bo zanimala posebna ponudba NLB Premium Osebno; ta v partnerski odnos med banko in vami prinaša prednosti in ugodnosti, ki jih dosedanje poslovanje ni vključevalo.

Zahtevnejše stranke, stranke z višjo boniteto in večjim premoženjem od svoje banke pričakujejo in upravičeno zahtevajo več – želijo si celovitega in diskretnega poslovnega odnosa, zato vam NLB Premium Osebno ponuja naslednje ugodnosti:

1. Pomoč finančnega svetovalca

Najpomembnejša prednost ponudbe Premium Osebno je prvovrstna strokovna obravnava, ki jo bo za vas vodil posebej usposobljen finančni svetovalec in vam s tem zagotavljal:

- strokovno in celovito obravnavo vaših osebnih financ;
- pomoč pri odločitvah o vlaganju prihrankov, zadolževanju, zavarovanjih ..., upoštevajoč

- vaše življenjske in finančne cilje;
- enkrat na leto celovit pregled osebnih financ (360° finančni pregled);
- redno obveščanje o izteku vezanih vlog in varčevanj, limitih, večjih prilivih na vašem računu, o vseh novostih in posebnih ponudbah.

2. Diskretnost

Stranke z višjimi pričakovanji, višjo boniteto in večjim premoženjem od banke pričakujejo strokoven, učinkovit in diskreten odnos. Oseben odnos z vašim finančnim svetovalcem vam bo prinesel prihranek časa, energije in dvignil učinkovitost bančnega poslovanja. Za to je pomembna tudi odzivnost - vaš finančni svetovalec bo spremljal

vaše želje in finančne cilje ter se nanje hitro odzval. In kar je najlepše, za naročila večine storitev se vam sploh ne bo treba osebno oglasiti pri svetovalcu, ampak bo komunikacija lahko potekala udobno prek spletne banke NLB Klik.

3. Dodatne ugodnosti

Poleg svetovalnih storitev pa vam vstop v NLB Premium Osebno prinaša tudi številne druge cenovne ugodnosti pri izbiri bančnih storitev ter varnost in udobje v bančnem poslovanju.

NLB Zlati račun

- redni mesečni limit v višini 2.000 EUR
- dnevni dvig na bankomatu do 700 EUR
- nezgodno zavarovanje za primer nezgodne smrti ali popolne trajne invalidnosti kot posledice nezgode
- ugodna provizija pri trgovanju z vrednostnimi papirji

Posebne ugodnosti:

- uporaba NLB Klike brez mesečne uporabnine
- varnostno SMS sporočilo brez nadomestila

NLB Premium Visa

- brezplačna članarina za prvo leto poslovanja
- v nadaljnjih letih oprostitev plačila članarine ob letni porabi po kartici nad 4.000 EUR
- varnostno SMS sporočilo brez nadomestila

Posebne ugodnosti:

- 24/7 NLB Premium kontaktni center
- dvig začasnega limita na kartici
- asistenca ob izgubi ali kraji kartice

NLB Zlati MasterCard

- turistično zavarovanje z asistenco v tujini
- nezgodno zavarovanje za primer nezgodne smrti ali popolne trajne invalidnosti kot posledice nezgode
- posebni popusti programa ugodnosti MasterCard Premium Selection
- varnostno SMS sporočilo brez nadomestila

Posebne ugodnosti:

- 50 % nižja letna članarina ob sočasni uporabi kartice NLB Premium Visa

Več o ponudbi si lahko ogledate na spletni strani www.nlb.si/premium-osebno ali pa se oglasite v vaši NLB Poslovalnici.

NLB Varčevanja in depoziti

Podarite si, kar želite

Korak za korakom si podarite, kar želite, kar vas osrečuje ali kar potrebujete. Odločite se za katero od NLB Varčevanj ali sklenite NLB Depozit, da si boste lahko v prihodnosti kaj podarili.

